

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра технологій у рослинництві

ЗАТВЕРЖУЮ

Проректор агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО

09 _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО ФАХУ»

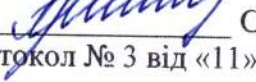
галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Садівництво та виноградарство»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Пролонговано: на 2024/2025 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2024 р.
« _____ » _____ 2024 р.
на 2025/2026 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2025 р.
« _____ » _____ 2025 р.
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2026 р.
« _____ » _____ 2026 р.

Розробники: кандидат с.-г. наук, доцент Пелехатий Вадим Миколайович
кандидат с.-г. наук, доцент Пелехата Наталія Павлівна

УХВАЛЕНО

В.о. завідувача кафедри технологій у
рослинництві

Світлана СТОЛЯР
Протокол № 3 від «11» вересня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»

Наталія ПЕЛЕХАТА
«11» вересня 2023 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
агрономічного факультету

Голова навчально-методичної комісії Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ
Протокол № 1 від «26» вересня 2023 р.

1. Мета навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни "Вступ до фаху" є ознайомлення студентів з особливостями вищої освіти, зокрема на прикладі Поліського національного університету; формування у них уявлень про садівництво і виноградарство як галузі сільського господарства, як науки та її зв'язок з іншими науками, визначення основних аспектів базових технологічних дисциплін при підготовці фахівців спеціальності 203 Садівництво та виноградарство.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 203 «Садівництво, плодовоовочівництво та виноградарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне завдання (алгоритм і програма)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійна робота студента: – 7	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		24 год.	-
		Практичні	
		36 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		120 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Навчальна практика			
-	-		
Вид контролю:			
екзамен	-		

3. Результати вивчення дисципліни

У результаті вивчення курсу *студент знатиме:*

- особливості навчання у вищій школі;
- основи кредитно-модульної системи організації навчального процесу;
- історію виникнення і розвитку садівництва і виноградарства як галузі виробництва і науки;
- специфічність виробництва в галузі садівництва і виноградарства;
- значення галузі садівництва для економіки країни;
- морфологічні й біологічні ознаки основних садових рослин, їх значення;

- особливості землі як головного засобу виробництва в аграрному секторі економіки;
- сучасні тенденції розвитку галузі садівництва;
- зміст основних навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки;
- основну спеціальну термінологію;
- поняття про біотичні й абіотичні фактори в житті садових рослин;
- придатність тих чи інших видів садових рослин для ґрунтово-кліматичних умов регіону.

Студент вмітиме:

- користуватися спеціальною термінологією;
- вести конспекти, робочі зошити;
- працювати з першоджерелами;
- готувати реферати і доповіді;
- оформляти бібліографічні списки згідно з прийнятим в Україні стандартом.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
РН4	Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства.
РН9	Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодовоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання	
	РН4	РН9
ЗК2	+	
ЗК6		+

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

6. Критерії оцінювання результатів навчання
Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Лекції	1,0	12	12,0
Лабораторні заняття	–	–	–
Практичні заняття	1,0	18	18,0
Семінарські заняття	–	–	–
Самостійна робота	0,1	120 год.	12,0
Модульна контрольна робота 1	10,0	1	10,0
Модульна контрольна робота 2	8,0	1	8,0
Індивідуальні завдання	–	–	–
Разом:			60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20 % від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту у формі тестування або письмових відповідей на 3 питання, що охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Екзаменаційне завдання має теоретичне та практичне спрямування, передбачає вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання іспиту, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на іспиті – 40.

Підсумкові бали за іспит складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Значення і особливості вищої аграрної освіти. Садівництво як галузь виробництва та наука.				
1	T1	Особливості учбового процесу у вищій школі.	2	
2	T2	Історичні аспекти садівництва. Плодівництво як галузь народного господарства.	2	
3	T3	Класифікація та групування плодових рослин. Їх біологічні та морфологічні особливості.	2	
4	T4	Екологічні фактори в житті плодових рослин.	2	
5	T5	Розмноження плодових рослин.	2	
6	T6	Основні принципи закладання плодових насаджень.	2	
7	T7	Основи догляду за насадженнями. Збирання та зберігання врожаю.	2	
Всього за змістовий модуль 1:			14	
Змістовий модуль 2. Виноградарство. Овочівництво. Декоративне садівництво.				
8	T8	Історія виноградарства. Біологічні особливості винограду.	2	
9	T9	Основи закладання та догляду за виноградом.	2	
10	T10	Значення овочевих культур. Коротка історія овочівництва.	2	
11	T11	Основи технології вирощування овочевих культур.	2	
12	T12	Вступ до декоративного садівництва.	2	
Всього за змістовий модуль 2:			10	
Разом:			24	

9. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Значення і особливості вищої аграрної освіти. Садівництво як галузь виробництва та наука.				
1	T1	Кредитно-модульна система організації освітнього процесу. Робота з навчальною, методичною і науковою літературою.	2	
2	T3	Ботанічна класифікація та групування плодових рослин.	2	
3	T3	Морфологічні особливості бруньок, листків, стебла.	2	
4	T3	Морфологія квіток, суцвіть, плодів і насіння.	2	
5	T4	Закономірності росту і розвитку надземної і кореневої систем плодових рослин.	2	
6	T4	Особливості росту й плодоношення різних плодових порід.	2	
7	T5	Способи розмноження плодових рослин.	2	
8	T7	Поняття про формування й обрізування деревних плодових культур.	2	
9	T7	Особливості ягідних культур та значення їх для регіону Полісся.	2	
Всього за змістовий модуль 1:			18	
Змістовий модуль 2. Виноградарство. Овочівництво. Декоративне садівництво.				
10	T8	Ботанічна класифікація винограду, характеристика основних видів та груп винограду.	2	
11	T9	Форми і формування кущів винограду.	2	
12	T10	Ботанічна класифікація і групування овочевих рослин.	2	
13	T11	Вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті.	2	
14	T11	Вирощування овочевих рослин у закритому ґрунті (екскурсія до теплиці Поліського університету).	4	
15	T12	Основні види зелених насаджень. Види деревокущових насаджень.	2	
16	T12	Експедиція до ботанічного саду Поліського національного університету.	4	
Всього за змістовий модуль 2:			18	
Разом:			36	

10. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	T2	Коротка історія плодівництва України	4	
2	T2	Стан і тенденція розвитку світового плодівництва	6	
3	T2	Світові центри походження плодкових культур.	4	
4	T3	Зони плодівництва в Україні; районування плодкових культур.	4	
5	T4	Відношення плодкових культур до температурного режиму; шляхи підвищення зимостійкості	6	
6	T4	Водний режим і його регулювання в садах.	6	
7	T5	Характеристика основних підщеп.	4	
8	T6	Площі живлення і способи розміщення рослин у товарних насадженнях	6	
9	T6	Особливості утримання і обробітку ґрунту в різних зонах України, їх ефективність.	6	
10	T7	Регулювання водного режиму в садах Полісся і північно-західного Лісостепу України.	6	
11	T7	Заходи запобігання забрудненню довкілля, повторному засоленню, заболочуванню.	6	
12	T7	Обрізування кущів ягідних культур.	4	
13	T7	Захист штамбів і гілок від зимових сонячних опіків, гризунів, шкідників.	4	
14	T7	Боротьба з весняними приморозками, передзбиральним опаданням плодів.	6	
15	T7	Інвентаризація, ремонт і реконструкція садів, відновлення дерев, пошкоджених морозами.	4	
16	T7	Ручне і механічне збирання врожаю.	4	
17	T7	Особливості збирання врожаю різних плодкових культур.	4	
18	T12	Система зелених насаджень, класифікація за територіальним та функціональним принципами.	4	
19	T12	Дерево-кущові насадження: масиви, гаї, групи, солітери, алеї, живі загорожі, боскети, вертикальне озеленення.	4	
20	T12	Коротка характеристика основних листяних порід.	4	
21	T12	Коротка характеристика основних хвойних порід.	4	
22	T12	Основний, додатковий і обмежений асортимент дерево-кущових порід.	6	
23	T12	Закладання садово-паркових насаджень, догляд за дерево-кущовими насадженнями.	6	
24	T12	Використання плодкових дерев у декоративному садівництві.	4	
25	T12	Вегетативні способи розмноження дерево-кущових рослин.	4	
Разом:			120	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Лабораторно-практичні заняття проводяться в навчальних аудиторіях, у т.ч. з використанням оргтехніки, рослинних зразків, а також в ботанічному саду Поліського національного університету.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна установка;
- друковані роздаткові матеріали.

Метод навчання: при вивченні дисципліни «Ягідництво» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- лабораторних занять. На лабораторних заняттях планується засвоєння технологій вирощування основних та малопоширених ягідних культур;
- самостійної роботи. Проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

13. Рекомендована література

Основна

1. Куян В. Г. Плодівництво. Житомир : Вид. ЖНАЕУ, 2009. 478 с.
2. Куян В. Г., Пелехатий В. М. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖНАЕУ, 2011. 216 с.
3. Основи органічного виробництва / В. Пиндус ті ін. Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2022. 503 с.
4. Шевчук Н. В. Прогресивні технології в розсадництві. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019. 130 с.
5. Чернишенко В., Пашковський А., Кирий П. Сучасні технології овочівництва відкритого ґрунту. Житомир : Рута, 2017. 338 с.

Допоміжна

1. Бунін В. О. Квіникарство. Львів : Вид-во „Світ”, 1994. 152 с.
2. Верещагин Л. Н. Вредители и болезни плодовых и ягодных культур. Киев : Юнивест Маркетинг, 2003. 272 с.
3. Екологічні аспекти прояву, біологічні ознаки та властивості автохтонних і адвентивних патокомплексів й шкідників представників роду *Viburnum L.*: монографія / В. В. Москалець, Т. З. Москалець, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата, О. Б. Овезмирадова, А. В. Бакалова, О. М. Невмержицька, А. Б. Марченко, В. В. Любич; за ред. В. В. Москальця. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 204 с.
4. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія: навч. посібник. Київ : Вища школа, 2003. 199 с.
5. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 462 с.
6. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
7. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні. Київ : Урожай, 2006. 304 с.
8. Омельченко І. К., Гриник І. В. Садівнича наука України: минуле, сьогодення, перспективи. Київ : Преса України, 2012. 528 с.
9. Шеренговий П. З. Моє життя – у моїх сортах. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2011. 168 с.
10. Журнали «Новини садівництва», «Садівництво по-українськи», «Ягідник», «Сад, виноград і вино України».

Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри технологій у рослинництві <http://www.>

<https://polissiauniver.edu.ua/кафедра-технологій-у-рослинництві/>

2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

3. Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).